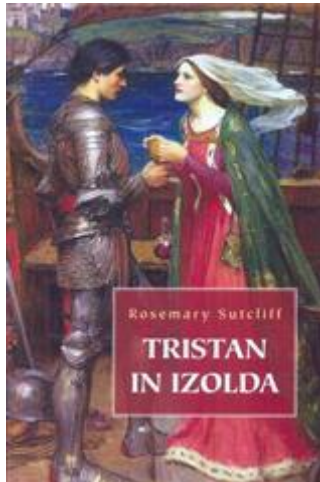

Sutcliff, Rosemary: **Tristan in Izolda**.

Prev. Primož Kuštrin. Ljubljana: Buča, 2016

M | 4. stopnja

Tristan (legendarni junak) - Izolda (legendarna junakinja) - Ljubezen - Cornwall - V mladinskem leposlovju / keltske legende / junaki / kraljice / ljubosumje / vitezi / zmaji

Zgodba o Tristanu in Izoldi iz svetovne književne zakladnice sodi v splošno izobrazbo! Spoznali smo jo pri pouku književnosti, v Wagnerjevi operi in/ali v Reynoldsovem filmu. Zdaj jo (mladim) bralcem lahko ponudimo v samostojni knjižni izdaji! Keltsko pripoved, ki so jo prevzeli srednjeveški trubadurji in so jo dodali kot eno od poglavij knjigi o kralju Arturju, je priredila angleška pisateljica Rosemary Sutcliff, ki je opustila čaroben napoj (tako razlaga v uvodu), zaradi katerega naj bi se Tristan in Izolda zaljubila in s tem dala zgodbi bolj človeški poudarek ...

(Tokrat izjemoma kar skupaj) **Spodbude in nadaljnje spodbude za branje** 😊

- **Mladim bralcem 3. triletja OŠ in srednješolcem** (lahko tudi odraslim!) na kratko predstavim knjigo. Gre za priredbo zgodbe o Tristanu in Izoldi, zgodbe, ki jo poznajo ali so vsaj slišali za njo? Poslušam, kaj pripovedujejo.
- Gre namreč za to: *Še preden je Shakespeare ustvaril nesmrtna Romea in Julijo, sta bila Tristan in Izolda. Odnosi med moškim in žensko so bili vse od Adama in Eve naprej zapleteni, obvladovanje »formule ljubezni« pa je dobesedno na smrt zapletla tako imenovana dvorska družba v 12. in 13. stoletju, prežeta s kulturo viteštva. Vitez in njegova dvorna dama, torej Tristan in Izolda, sta sicer mit, avtorja zgodbe namreč ne poznamo, pa vendar je ta mit postal tako rekoč »uradni nauk« kulture ljubezni, nekakšna državna religija, ki jo Zahod z nezmanjšano hitrostjo in močjo strastno goji vsaj zadnje tisočletje svojega obstoja. Mit o Tristanu in Izoldi je zgodba o nemogočem ljubezenskem razmerju, ki je v tisoč letih postalo temeljni del zahodne kulture.*
- Knjiga je seveda dobrodošla, priredba zgodbe in prevod v slovenščino sta dobra. Toda zgodbi je kljub vsemu malo težko slediti, ker je zapletena, veliko je oseb, zemljepisnih imen, tudi spopadov, naključij, nesporazumov, prevar itd. No, ampak če si besedilo malo razdelimo, bi najbrž šlo, kajne?

- Mlade bralce morda dodatno motiviram za branje s kakšnim odlomkom iz opere Richarda Wagnerja
  - o na Youtubu je cela opera v več izvedbah, npr.: <https://www.youtube.com/watch?v=IdjFBW-S3z0>
  - o pa tudi kakšne dobre odlomke je najti.
 Povem jim tudi, da je Wagner v zgodbi prepoznal svoje ljubezensko razmerje z Mathildo Wesendonck in leta 1854 je začel pisati opero Tristan in Izolda. Delo je bilo dokončano leta 1859, do prve izvedbe pa je prišlo v Münchnu leta 1865. Do tedaj si je skladatelj že našel drugo srčno damo, Lizstovo hčer Cosimo, ženo svojega prijatelja, dirigenta Hansa von Bülowa: [https://sl.wikipedia.org/wiki/Tristan_in_Izolda_\(opera\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Tristan_in_Izolda_(opera))
- Tudi en odlomek baleta Tristan in Izolda sem našla, neka poljska izvedba: <https://www.youtube.com/watch?v=vzwSYBxcnpl>

Mogoče bo mladim bližji tale miks z odlomki iz filma: <https://www.youtube.com/watch?v=sXugMh1oX78&list=RDsXugMh1oX78#t=44>
- Tule je pa napovednik filma režiserja Kevina Reynoldsa: <https://www.youtube.com/watch?v=LAJJay0Uv4M>

(Jaz sem po branju knjige takoj odhitela v knjižnico po film na DVD, ki si sicer ni ne vem kakšna mojstrovina, ampak je gledljiv in všečen.)
- Izberem eno ali dve zgoraj navedenih možnosti kot motivacijo za branje, sicer spodbudim bralce, da sami iščejo na spletu in raziskujejo povezave okrog Tristana in Izolde.
- Ljubezenska zgodba je sodobnim mladim – bolj kot ganljiva in prepričljiva - najbrž predvsem nenavadna. Vitezov in njihove ljubezni (= oboževanje in čaščenje) do žensk, srednjeveške trubadurske poezije, kralja Arturja in vitezov okrogle mize idr. ni tako preprosto razumeti. Če mlade to zanima, jih spodbujam, da tudi o vsem tem sami raziskujejo v knjigah in na spletu. In – seveda! - poročajo na naslednjem srečanju. ☺
- Bi se pa se v pogovoru morda vendarle dotaknili dejstva, da je pisateljica Rosemary Sutcliff, ki je priredila zgodbo, v njej opustila čarobni napoj (tako razlaga v uvodu), zaradi katerega naj bi se Tristan in Izolda zaljubila. S tem je dala zgodbi bolj človeški oz. sodoben poudarek. V srednjem veku so bila človeška življenja v rokah usode, medtem ko nas v sodobnem času psihologija poučuje o naših čustvih, občutkih, odločitvah, volji idr. Tudi moralna načela so se spremenila. Bi se mladi odpovedali svoji ljubezni, kot sta se Tristan in Izolda v prid kraljevine? (Halo, kr neki, ane?)
- Z vsem tem se bo mladim zgodba o Tristanu in Izoldi zagotovo vtisnila v spomin. ☺